

Politechnika
Wrocławska

Inżynieria Obrazów

Laboratorium nr 4

Implementacja formatów graficznych

Szymon Datko & Mateusz Gniewkowski

szymon.datko@pwr.edu.pl , mateusz.gniewkowski@pwr.edu.pl

Wydział Elektroniki,
Politechnika Wrocławska

semestr letni 2020/2021

Cel ćwiczenia

1. Zrozumienie, w jaki sposób w plikach reprezentowane są dane.
2. Nauczenie się, jak można zapisywać dane graficzne w plikach.
3. Zapoznanie się z pomysłowymi elementami algorytmu JPEG.

Uwaga!

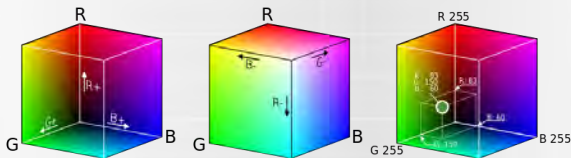
W typowych, życiowych przypadkach, większość omawianych w tym ćwiczeniu rzeczy realizuje się za pomocą gotowych funkcji i bibliotek. Tutaj zaś zależy nam na przestudiowaniu pewnych fundamentalnych mechanizmów.

Słowo na temat plików

- W dużym uogólnieniu: plik stanowi jakiś zbiór danych (Bajtów).
- Z plików można **czytać** dane, ale i można do nich **zapisywać** dane.
- Sposób organizacji i możliwe właściwości plików określa **system plików**.
- Zwyczajowo wyróżnia się dwa rodzaje plików:
 - ▶ pliki **binarne** – bardziej podstawowe,
 - ciągi Bajtów o ustalonej strukturze, która określa sens danych,
 - np. że kolejne 4 Bajty opisują 32-bitową liczbę całkowitą,
 - taką strukturę fachowo nazywa się **formatem pliku**,
 - ▶ pliki **tekstowe**,
 - ciągi Bajtów o arbitralnie ustalonym ich znaczeniu,
 - znaczenie to określane jest przez **kodowanie znaków**,
 - np. ASCII, CP1250, ISO-8859-2, UTF-8.

Słowo na temat reprezentacji kolorów

- **Kolor** jest pewnym subiektywnym wrażeniem, każdy postrzega go inaczej.
- Zwykle ludzie posługują się mało precyzyjną reprezentacją barw:
 - czerwony, khaki, ciepły piasek, błękit narodów zjednoczonych.
- Przy pracy z kolorem lepiej jest posłużyć się jednoznacznymi zapisami,
 - jednym z takich modeli jest na przykład model **RGB**,
 - barwę opisujemy przy pomocy trzech ustalonych kolorów → wektor.
- 3 wektory ortogonalne modelu rozpinają przestrzeń możliwych odcieni,
 - wykonalne jest płynne przejście między dwoma kolorami!

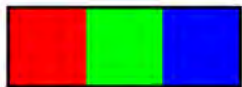

Format PPM (1/3)

^{BINARY} PORTABLE PIXMAP

ANGE ALBERTINI
http://www.corkami.com


```

<signature> <whitespace>
P6 <width> <whitespace> <height> <whitespace>
3 1 <max. value> <whitespace>
255
ȳ ȳ ȳ
      <raw RGB values>
      FF 00 00 00 FF 00 00 00 FF
  
```

THE PPM FORMAT WAS DEVELOPED IN 1988, FOR NETPBM
IT EASILY TURNS RAW DATA INTO A RGB PICTURE

Format PPM (2/3)

- Jest to bardzo prosty format zapisu danych graficznych w pliku.
- Wykorzystuje on model RGB, który jest stosunkowo intuicyjny dla nas.
- Istnieją dwa warianty kolorowe tego modelu:
 - ▶ **P3** – stosuje zapis w plikach tekstowych,
 - ▶ **P6** – wykorzystuje format binarny.
- Każdy plik w tym formacie składa się z:
 - ▶ nagłówka – zawsze zapisanego tekstowo, zawierającego określenie:
 - ▶ wariantu zapisu,
 - ▶ szerokości i wysokości obrazka,
 - ▶ palety odcieni (np. 255 dla zakresu 0–255);
 - ▶ danych obrazu – wartości kolejnych składowych każdego piksela:
 - ▶ w wariantie P3: zapisane tekstowo, rozdzielone białymi znakami, z dodatkowym znakiem nowej linii na końcu pliku,
 - ▶ w wariantie P6: kolejno po sobie, każda wartość to jeden Bajt.

Format PPM (3/3)

Przykład:

```
image = numpy.array([[255, 0, 0, 0, 255, 0, 0, 0, 255]], dtype=numpy.uint8)
```

Rezultat:

```
[sdatro@polluks programy]$ hexdump -C example-binary.ppm
0000  50 36 20 33 20 31 20 32  35 35 0a ff 00 00 00 ff  |P6 3 1 255.....|
0010  00 00 00 ff                                     |....|
0014
```

```
[sdatro@polluks programy]$ hexdump -C example-ascii.ppm
0000  50 33 20 33 20 31 20 32  35 35 0a 32 35 35 20 30  |P3 3 1 255.255 0|
0010  20 30 20 30 20 32 35 35  20 30 20 30 20 30 20 32  | 0 0 255 0 0 0 2|
0020  35 35 0a                                         |55.|
0023
```

Pliki PPM można wyświetlić za pomocą programu **Gimp**, **feh** oraz **IrfanView**.

Format PNG (2/4)

- Popularny obecnie standard zapisu grafik w internecie.
- Jego przewagą nad formatem PPM jest znacznie mniejszy rozmiar plików.
- Bazuje na obrazie w formacie RGB, podobnie jak pliki PPM,
 - ▶ istnieje także wariant wspierający przeźroczystość – model RGBA.
- Plik w formacie PNG składa się z kilku części:
 - ▶ sygnatury – identyfikującej plik w formacie PNG,¹
 - ▶ nagłówka – zawierającego podstawowe informacje na temat obrazu,
 - ▶ danych obrazu – skompresowanej tablicy Bajtów RGB,
 - ▶ zakończenia pliku.

¹ odpowiedź w nawiązaniu do kursu Systemy Operacyjne 2 → takich sygnatur poszukuje program file

Format PNG (3/4)

- Nagłówek, dane obrazu i zakończenia mają podobną strukturę:
 - ▶ rozmiar – wielkość **zawartości** sekcji, 4 Bajty (typ uint32),
 - ▶ identyfikator sekcji – 4 Bajty ASCII, napis IHDR, IDAT lub IEND,
 - ▶ (zawartość sekcji – pusta w przypadku zakończenia),
 - ▶ suma kontrolna – 4 Bajty, liczona dla identyfikatora oraz zawartości.
- Informacje zawarte w nagłówku to między innymi:
 - ▶ rozmiar obrazka w pikselach (wysokość i szerokość),
 - ▶ informację na temat głębi koloru (liczba bitów na każdą składową),
 - ▶ informację o modelu barw (2 = RGB, 6 = RGBA),
 - ▶ sposób kompresji danych, trybie filtrowania i przeplotu.
- Zawartość stanowi tablica Bajtów, jak w formacie P6, ale dodatkowo:
 - ▶ każdy wiersz obrazu poprzedzony jest Bajtem zerowym (`\x00`),
 - ▶ całość jest skompresowana za pomocą biblioteki `zlib`.

Format PNG (4/4)

Przykład:

```
image = numpy.array([[[[255, 0, 0], [ 0, 255, 0]],  
                     [[ 0, 0, 255], [ 55, 55, 0]]],  
                     dtype=numpy.uint8)
```

Rezultat:

```
[sdatko@polluks programy]$ hexdump -C example.png  
0000  89 50 4e 47 0d 0a 1a 0a  00 00 00 0d 49 48 44 52  |.PNG.....IHDR|  
0010  00 00 00 02 00 00 00 02  08 02 00 00 00 fd d4 9a  |.....|  
0020  73 00 00 00 13 49 44 41  54 78 da 63 f8 cf c0 c0  |s....IDATx.c....|  
0030  00 c2 0c ff cd cd 19 00  1b 07 03 6c 23 5e ae 7c  |.....l#^.||  
0040  00 00 00 00 49 45 4e 44  ae 42 60 82                |....IEND.B`.|  
004c
```

Pliki PNG można wyświetlić za pomocą każdego współczesnego programu ;-)

Format JFIF (1/2)

JPEG FILE INTERCHANGE FORMAT

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
000:	FF	D8	FF	E0	00	10	J	F	I	F	00	01	01	01	00	48
010:	00	48	00	00	FF	D8	00	43	00	01	01	01	01	01	01	01
020:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
030:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
040:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
050:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	FF	D8	00	43	01	01	01
060:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
070:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
080:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
090:	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	FF	C0
0A0:	00	11	08	00	02	00	06	03	01	22	00	02	11	01	03	11
0B0:	01	FF	C4	00	15	00	01	01	00	00	00	00	00	00	00	00
0C0:	00	00	00	00	00	00	00	09	FF	C4	00	19	10	01	00	02
0D0:	03	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	06	08
0E0:	38	88	06	FF	C4	00	15	01	01	01	00	00	00	00	00	00
0F0:	00	00	00	00	00	00	00	07	0A	FF	C4	00	1C	11	00	08
100:	01	03	05	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00	08
110:	00	07	B8	09	38	39	76	78	FF	DA	00	0C	03	01	00	02
120:	11	03	11	00	3F	00	86	F7	E7	10	A9	16	CA	77	30	D0
130:	14	F7	41	DC	5A	8E	FB	31	19	26	5D	C4	2A	F4	5C	81
140:	7B	DB	06	84	A0	75	17	FF	D9							

SEGMENTS	FIELDS	VALUES
START OF IMAGE	marker	1 000
APPLICATION	marker	1 000
EXIF A.7 HEADER	marker	1 000
QUANTIZATION TABLE	marker	1 000
QUANTIZATION TABLE	marker	1 000
START OF FRAME	marker	1 000
HUFFMAN TABLE	marker	1 000
HUFFMAN TABLE	marker	1 000
HUFFMAN TABLE	marker	1 000
HUFFMAN TABLE	marker	1 000
START OF SCAN	marker	1 000
IMAGE DATA	marker	1 000
END OF IMAGE	marker	1 000

ANGE ALBERTINI
http://pics.corkami.com

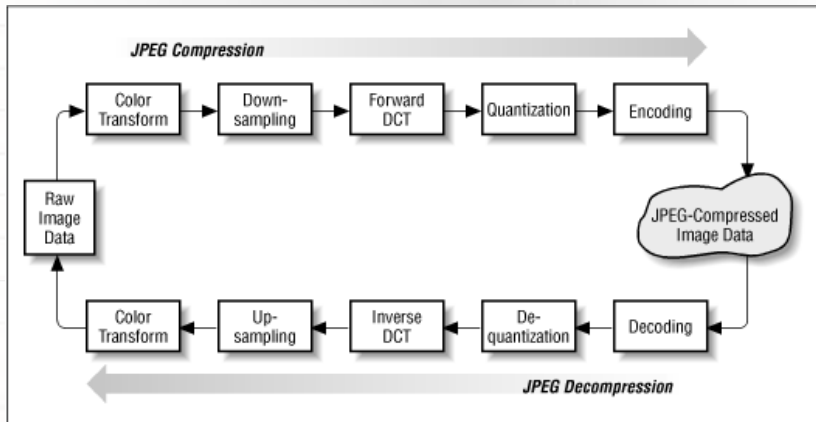
JPEG IS THE ENCODING STANDARD. JFIF IS THE FILE FORMAT

Format JFIF (2/2)

- Pliki te są popularnie nazywane po prostu JPEGami.
- Fachowo jednak należy rozróżnić:
 - ▶ kontener JFIF – przechowuje informacje o osadzonym obrazie,
 - ▶ algorytm JPEG – standard kompresji stratnej danych graficznych.
- Format JFIF ma dość złożoną strukturę, nie będziemy go implementować.
- Pochylimy się natomiast nad kunsztem w ramach idei algorytmu JPEG!
- ▶ Celem algorytmu JPEG było jak największe zmniejszenie rozmiaru pliku.
- ▶ Wykorzystuje się w nim słabości ludzkiej percepcji wzrokowej.
- ▶ Proces kompresji algorytmem JPEG jest procesem stratnym,
 - ▶ utracona zostaje część informacji graficznej (zwykle niezauważalna),
 - ▶ stopień strat jest regulowalnym parametrem algorytmu.

Algorytm JPEG (1/2)

Można znaleźć wiele opisów algorytmu JPEG. Różnią się one drobnymi szczegółami, na przykład na temat tego, jak duże powinno być próbkowanie, co kwantyzować i w jaki sposób należy zakodować dane. Ogólny ich zamysł jest jednak taki sam.

Algorytm JPEG (2/2)

1. Konwersja modelu barw: RGB \rightarrow YCbCr.
2. Przeskalowanie w dół (stratne) macierzy składowych Cb i Cr.
3. Podział obrazu na bloki o rozmiarze 8x8.
4. Wykonanie dyskretnej transformacji cosinusowej na każdym bloku obrazu.
5. Podzielenie każdego bloku obrazu przez macierz kwantyzacji.
6. Zaokrąglenie wartości w każdym bloku do liczb całkowitych.
7. Zwinięcie każdego bloku 8x8 do wiersza 1x64 – algorytm ZigZag.
8. Zakodowanie danych obrazu – m.in. algorytmem Huffmana.¹

Algorytm jest symetryczny – dekompresja to po prostu odwrócenie procesu, czyli przejście powyższych kroków w odwrotnej kolejności i działaniach.

¹ w ramach zajęć nie będziemy realizować tego kroku zgodnie ze sztuką, a jedynie poglądowo

Algorytm ZigZag

Celem jest takie zwinienie macierzy do wektora, aby na jednym końcu zgrupować większość wartości niezerowych, a na drugim większość wartości zerowych.

Skutkiem tego jest możliwość efektywniejszego zakodowania uzyskanych danych.

